

7.Защита на личните данни (ЗЛД)

-Данните са новата валута [Д-р Вивиан Балакришнан, Министър на външните работи на Сингапур]. Най-важният икон.ресурс на 21в

Неприкосновеност на личната сфера (privacy): Правото да бъдем оставени сами; Контрол върху информацията; Нещо лично, концепция за сфера на интимно пространство

Неприкосновеност личната сфера vs. Защита личните данни: Свързани помежду си – всяко от тях защитава интимната, лична сфера на хората; **Диаметрално противоположни**; Принципът при неприкосновеността на личната сфера е „**забранено е освен ако ...**“ (намеса от страна на полицията и т.н.); Принципът в защита на личните данни е „**разрешено е, ако ...**“

Развитие защитата личните данни в Европа **Се учи слайда**

- **Конвенция 108** за защита лицата при автоматизираната обработка ЛД (Съвета на Европа) – 1981 – Отворена за държави не само в ЕС

-Хартата на основните права на ЕС (**чл. 8**) – 2000

-**Май 2016 –реформа**, включваща следния пакет от актове: **Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR)**, **Директива (ЕС) 2016/680** относно обработването на ЛД от полицейските органи

Защита на личните данни в България:

- Конституция на Република България (**Чл. 32. (1)** **Личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки има право на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния му живот и срещу посегателство върху неговата чест, достойнство и добро име. (2) Никой не може да бъде следен, фотографиран, филмиран, записван или подлаган на други подобни действия без негово**

знание или въпреки неговото изрично несъгласие освен в предвидените от закона случаи.

-Закон за защита на личните данни/Допълва GPTR - не е водещ;/
Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация и др.

Основни понятия на защитата на личните данни

ЛД – **всяка информация**, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано(“**субект на данни**”); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентиф. номер, **данни за местонахождение, онлайн идентификатор** или по един или повече признаци специф. за физическата, физиологичната, генетичната, психологическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това лице.

данните – съвкупност от обективни признаци на явление, процес, променлива/лат. факт/; **информация** – данни в контекст /подредени/

Обработване на ЛД – всяка **дейност, която се извършва с ЛД**

Администратор на ЛД – **всяко лице**, (физическо/юридическо, публичен орган, агенция) **което самостоятелно или съвместно с др. определя целите и средствата за обработването на ЛД**

Обработващ ЛД – **всяко лице**, (физическо/юридическо, публичен орган, агенция) **което обработва ЛД от името на администратора**

Субект на данни – физическото лице, за което данните се отнасят

Надзорен орган – в Бг е **Комисията за защита на личните данни**; за съдебните дейности – **Инспектората към Висшия съдебен съвет**

Администратори/работатели/ на лични данни: **предприятията**, обработващи данните на своите **служители, клиенти и доставчици**;

Обработващи ЛД: доставчици на облачни услуги, услуги по настаняване, доставчици на смет. услуги, IT услуги и др.

!!! Служителите на администратора на ЛД са част от самия администратор, те не са обработващи ЛД.

Обща х-ка на GDPR (General Data Protection Regulation): Пряко действие – няма необходимост от транспониране чрез приемане на нормативни актове на национално ниво; Прилага се **от 25.05.2018 г.**; **Еднакво прилагане в рамките на ЕС; Имуществени санкции по Регламента:** „Нарушенията ... подлежат ... на административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ в размер **до 20 000 000 EUR ИЛИ, в случай на предприятие — до 4 % от общия му годишен световен оборот за предходната финансова година, която от двете суми е по-висока”**

Материален обхват(чл. 2, GDPR)- при обработване на ЛД;

регистър с ЛД - всеки структуриран набор от ЛД, достъпът до които се осъществява съгласно определени критерии, независимо дали е централизиран, децентрализиран или разпределен съгласно функционален или географски принцип;

GDPR Не се прилага за обработване: От ФЛ в хода на чисто лични или домашни занимания;

- Териториален обхват (чл. 3) =Критерий по място на установяване: Обработване на ЛД в контекста на дейностите на дадено място на установяване на администратор/обработващ в ЕС;

-Таргетиращ критерий: Обработване на ЛД от администратор/обработващ, който не е установен в ЕС, но обработва

ЛД на субекти, намиращи се в ЕС, при: предлагането на стоки/услуги на субекти на данни в ЕС; или наблюдението на тяхн. поведение, доколкото е ЕС.

-Обработване на ЛД от администратор, който не е установен в ЕС, но е установен на място, където се прилага правото на държава членка по силата на международното право (круизен кораб)

Принципи на защитата на личните данни: **Законосъобразност, добросъвестност и прозрачност**; Ограничение на целите; Свеждане на данните до **минимум**; **Точност**; Ограничение на **съхранението**; **Цялостност и поверителност**; **ОТЧЕТНОСТ**

Основания за законосъобразно обработване на ЛД: да има правно основание - Условие, предвидено от правото, което, ако е изпълнено, е достатъчно за обработването на ЛД.

3 категории лични данни: 1/Данни, които не попадат под спец. режим; 2/Данни под спец. режим: **а)Спец. категория данни („чувствителни данни“); б)Данни за присъди и нарушения;**

Основания по чл. 6 от Регламента: 1/**Съгласие**; 2/Договор със субекта на данните; 3/Законово задължение; 4/Жизненоважни интереси; 5/Обществен интерес; 6/ **Легитимен интерес**

Обработване на чувствителни данни/интимни данни/: Контекстът на тяхната обработка би могъл да създаде **значителни рискове** за основните права и свободи на гражданите и засяга много интимни области от техния живот; Обработването на тези данни **е забранено** и могат да бъдат обработвани **само при изключителни обстоятелства**; Различните видове данни имат различно въздействие върху отделните хора (т.е. **обективен подход** при дефинирането им, силно повлиян от антидискриминационното законодателство); Принципът е подобен на неприкосновеността на личния **живот**

“забранено е, освен ако...”. Конкретните категории: ЛД, разкриващи расов или етнически произход; политически възгледи...

Условия за обработване на чувствителни данни: Изрично съгласие; Права/задълж. в трудовото, осигурителното право, социалната закрила (предвидено в правото на ЕС/ държава членка или в КТД - колективен трудов договор); Жизненоважни интереси, ако не може да се получи съгласие; Обработване в рамките ЮЛНЦ - Юридически лица с нестопанска цел; Субектът е направил данните обществено достояние; Правни претенции; Важен обществ.интерес; Обществен интерес в областта на общест. здраве...

Обработване на данни за присъди и нарушения: НЕ са специални категория данни; специален режим за обработването им

Обработването се осъществява при наличието едно от следните две допълн. условия: 1/Обработ. се извършва под контрола на официален орган 2/Обработв. е разрешено от правото на ЕС/на държава членка;

Разширен набор права на субектите на данни: Право на информация – прозрачност; Право на достъп; Право на коригиране; Право на изтриване (“право да бъдеш забравен”); Право на ограничаване на обработването; Задължение за уведомяване при коригиране или изтриване на ЛД или ограничав. на обработването; Право на преносимост на данните; Право на възражение; Право да не бъде обект на автоматизирано вземане на индивидуални решения, вкл. профилиране

Право на информация - Съществува още по ЗЗЛД преди приемането на GDPR: данни за администратора/ неговия представител; целите на обработването на личните данни; получателите или категориите получатели; данните за задължителния; информация за правата; категориите ЛД;

Допълнителни изисквания по GDPR: Координати за връзка с длъжностното лице по защита на данните; Целите и правното основание за обработването; При основание законен интерес – конкр. законен интерес; Трансфери на данни извън ЕС; Срок за съхранение на данните/ критерии за определянето му; Право на оттегляне на съгласието и другите нови права по ОРЗД- Общ регламент относно защитата на данните (преносимост, възражение); Право на жалба до надзорен орган; Информ. за автоматизирано вземане на решения/ профилиране

Отношения администратор-обработващ

Нормативни задължения и отговорност за обработващите ЛД:

Договор между администратора и обработващия; Обработват данните само по документирано нареждане на администратора; Информират незабавно администратора, ако считат че нареждането му нарушава действащата уредба; Поддържат регистър на всички категории дейности по обработването, извършени от името на администратор

Съвместни администратори: Нова фигура -двама или повече администратори, които съвместно определят целите и средствата на обработването; **Задължения – договореност**, с която да определят по **прозрачен начин** съответ. си отговорности

Независими администратори: уреждането на отношенията по обмена на данни с договор;

Задължения на администратора и обработващия ЛД: **Защита на данните на етапа на проектир. и по подразбиране** (privacy by default & privacy by design); **Водене на регистри;** **Оценка на въздействието;** **ДЛЗЛД;** **Сътрудничество с надзорния орган;** **Сигурност на личните данни;**

Само ЛД необходими за съотв. цел да се обработват

Водене на регистри: 1/ **Субект на задължението:** администратори и обработващи 2/ **Същност:** документиране на дейностите по обработване на ЛД 3/ **Цел:** намаляване на административната тежест за бизнеса 4/ **Праг от 250 служители**, но такива регистри трябва да се поддържат във всяко предприятие.

Нарушение на сигурността: Подходящи техн. и организационни мерки; Уведомение при нарушаване сигурността на ЛД; Съобщаване за нарушаване на сигурността на личните данни

Оценка на въздействието:

-**Предпоставки:** при вероятност определен вид обработване да породи висок риск за правата и свободите на физическите лица

-**Задължителна при:** Автомат. вземане на решения/ профилиране; Мащабно обработване на спец. категории ЛД /присъди и нарушения/; Системат.мащабно наблюдение публич. достъпна зона

-**Предварително** – преди започване на обработването

-Роля на КЗЛД(**Комисия за защита на личните данни**): Предварителна консултация (при висок риск); Списък на видовете операции по обработване, за които се изисква (**задължителен**)/ не се изисква оценка на въздействието (**пожелателен**)

ДЛЗЛД- Задължително, ако администраторът/обработващ. ЛД е:

-публичен орган/структура (с изкл. на съдилища), или

-Основните дейности се състоят в: редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на ЛД; мащабно обработване на спец. категории данни и на данни, свързани с присъди и нарушения

-Държавите членки/ЕС може да предвидят и др. случаи, когато ДЛЗЛД трябва задължително да бъде назначено.

ДЛЗЛД: Участва във **всички въпроси** по защитата на ЛД; Трудов договор; Договор за услуги; Единна точка за контакт; **Независимост**

Трансфер на ЛД: 1/Свободно в ЕС; 2/При предаване на трети страни/межд. организации, трябва да се осигури **адекватно ниво на защита:** а)Решение на Европейската комисия (**списък**); б)При липса на решение – подходящи гаранции – с или без разрешение от надзорните органи (КЗЛД): Стандартни договорни клаузи за защита на ЛД, Задълж. фирмени правила, Дерогации по чл. 49 GDPR и др

Надзорен орган и ЕКЗД(Европейск.комитет по защита на данните):

-Всяка държава членка осигурява един или повече независими публични органи, които са отговорни за наблюдението на прилагането на GDPR, за да се защитят осн. права и свободи на физич. лица във връзка с обработването и да се улесни свободното движение на ЛД в рамките на ЕС („надзорен орган“)

-Компетентност и водещ надзорен орган при трансгранично обработване на данни

Право на жалба § съдебна защита: Жалба до надзорен орган; Право ефективна съдебна защита срещу надзорен орган; Право на ефективна съдебна защита срещу АЛД

Особени нац. правила:

Необходимост: Синхронизиране с GDPR – административни въпроси + премахване на текстове, противоречащи на Регламента; Нац. правила, приети в рамките на позволеното от Регламента;

-Обучения от КЗЛД

- Общи правила и особени случаи на обработване на ЛД
- Професионална тайна на администратора/обработващия
- Упражняване и ограничаване на права
- Срокове за жалба до КЗЛД (6 месеца от узнаването на нарушението, но не по-късно от 2 години от извършването му);
- Национални санкции

Обработване на ЛД за полицейски дейности:

- Извън приложното поле на GDPR, се прилага Директива 2016/680, транспонирани в глава 8 ЗЗЛД
- Компетентни органи = държавните органи, които имат правомощия по предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи
- Администратор = компетентен орган/ административна структура, част от която е този орган, които самостоятелно или съвместно с други органи определят целите и средствата за обработване на ЛД